Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Lucas Lasa Burumendi

Alegia, Gipuzkoa (1932)

Aurkibidea

Biografia

Ama Aldabakoa zuen, eta aita Itsasondoko Urki bailarakoa. Gaur egun Alegian Tontokale deitzen dioteneko etxe batean jaio zen. Aitak arotz lanak egiten zituen Alegian bertan erositako tailer batean, eta hamaika urte bete zituenerako zerran eta basoan lanean hasi zen Lucas. Enkofradore lanetan ere aritu izan da, baina arotz ofizioa ikasi eta lanbide horretan jardun du erretiroa hartu arte. Pilotari afizionatu gisa aritua eta herriko festen antolakuntzan urte askoan parte hartutakoa da.

Zintak

ALE-004

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Artetxe, Miren
- **Data**: 2010-04-22
- **Iraupena**: 93 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. 'Tontokale'

- **Erref**: ALE-004/002
- **Iraupena**: 0:02:52. **Hasi**: 00:01:04. **Bukatu**: 00:03:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak

Laburpena:
Gaur egun 'Tontokale' izenez ezagutzen den kalean jaioa da Lucas. Garai batean kale hori nolakoa zen azaltzen du. Gaztea zela, kale horren asfaltatze lanetan ibilia da.

2. Larraitz auzoa

- **Erref**: ALE-004/003
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:03:56. **Bukatu**: 00:05:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak

Laburpena:
Garai batean, Larraitz auzoa dena gari-soroak ziren. Urte batean garia eta artoa ereiten zen lur horietan. Larraitz auzoko etxeei, Fabrensa lantegiari eta Franconi kolegioari buruz hitz egiten du.

3. Mezak eta kanpaiak

- **Erref**: ALE-004/004
- **Iraupena**: 0:02:22. **Hasi**: 00:05:35. **Bukatu**: 00:07:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Alegian egiten ziren mezak aipatzen ditu: tokiak eta ordutegiak. Meza entzun gabe ezin izaten zuten eguneko beste eginkizunak egitera joan, derrigor konfesatu beharra, baraurik Jauna hartu beharra... Asteburuetan kanpaiak noiz jotzen ziren aipatzen du. Goizeko kanpaiak: argi-ezkilak. Eguerdiak: "aimariak".

4. Hika, zuka eta berorika

- **Erref**: ALE-004/007
- **Iraupena**: 0:01:21. **Hasi**: 00:10:06. **Bukatu**: 00:11:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Berorika

Laburpena:
Hamar senide ziren etxean. Horietatik bederatzik berorika egiten zien gurasoei, eta anaia batek zuka egiten zien, elbarria zen. Ba zen Alegian mediku bat ez zitzaiona gustatzen berari berorika egitea: "behorrak mendian egoten dira!" esaten zuen.

5. Apaizarekiko tratamendua

- **Erref**: ALE-004/008
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:11:27. **Bukatu**: 00:13:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Euskara » Tratamenduak » Berorika

Laburpena:
Kalean apaizarekin gurutzatu eta burua makurtzeko keinua eginez agurtu behar izaten zen. Norbait hil eta apaiza elizakoak ematera zihoala harekin gurutzatuz gero, belauniko jarri behar izaten zen hura pasa arte. Apaizari, medikuari eta albaitariari berorika egiten zien, eta, etxean txerriren hiltzen zenean, txerriaren zati preziatuenak haientzat izaten ziren.

6. Irina

- **Erref**: ALE-004/009
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:13:26. **Bukatu**: 00:15:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Gosete garaian, bi okindegi ziren Alegiako errotan. Handik gertu kanposantua zegoen. Poliziak estraperloko irina kentzen zien okinei. Irin zakuak ez kentzeko, kanposantuan gorde izan zituztela kontatzen du Lucasek. Nafarroatik ere ekartzen zen irina astoetan, San Migeldik barrena. 1941ean, eta lehenago ere, ogi zuriak duroa balio zuen. Litro olioak, berriz, 20 duro balio zuen, eta, garestia izanagatik ere, inguratzeko zailtasunak izaten ziren.

7. Gosea eta errazionamendua

- **Erref**: ALE-004/010
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 00:15:15. **Bukatu**: 00:16:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Errazionamenduko ogi beltza. Olioa eta xaboia txekorraren gantzarekin (seboarekin) egiten zen. Dendetara eta ekonomatoetara kartilarekin joan behar izaten zen jakiak eskuratzeko.

8. Estraperloa eta ogia

- **Erref**: ALE-004/011
- **Iraupena**: 0:01:28. **Hasi**: 00:16:34. **Bukatu**: 00:18:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Alegian ogiaren estraperloa egiten zen. Garai hartan bi ogi klase zeuden: "papera bezalako ogi zuria" eta beltza. Aste guztirako egiten zen ogia. "Seiko ogia" esaten zitzaion hiru kiloko ogiari.

9. Kaleko bizimodua, gose denboran

- **Erref**: ALE-004/013
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:18:36. **Bukatu**: 00:20:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:
Gerra ondorengo bizimoduaz hitz egiten du. Baserrietan ez zen dirurik, baina ez zen jatekorik falta izaten: taloa, esnea, ogia, patata... edukitzen zuten beti. Kaleko jendeak, ordea, ez zuen "ez dirurik ez jatekorik". Igandetan, Lucasen aita batera edo bestera joan izan zen lanera kilo bat irin eta jan truke. Etxean 12 lagun ziren. Jatorduetan zer jan ohi zuten aipatzen du: sardina zaharrak, taloa, sagar errea, esnegaina...

10. Txerriak eta oiloak nola hazi

- **Erref**: ALE-004/014
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:20:33. **Bukatu**: 00:23:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Kaleko etxabe ("bajera") askotan hazten ziren txerriak. Txerriak kalean bertan hiltzen ziren. Txerriak eta oiloak nola hazten zituzten azaltzen du: elikadura, hazteko zenbat denbora behar izaten zen...

11. Etxabeetan txerriak hazten ziren

- **Erref**: ALE-004/016
- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 00:23:29. **Bukatu**: 00:25:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:
Alegiako etxabe ("bajera") askotan hazten ziren txerriak. Herrian baziren lau ukuilu. Egunero-egunero, 12:00etan, behiak ura edatera eramaten zituzten frontoi ondoko asketara. Txerriak, berriz, goizean eta arratsaldean ateratzen zituzten kalera. Herri guztia kakaz eginda egoten zen: jendeak tximaurra egiteko bildu ohi zuen palekin. Garai hartan, kalean 1.900 lagun inguru bizi ziren: familia handiak izaten ziren.

12. Telefonoa, albaitariarenean

- **Erref**: ALE-004/017
- **Iraupena**: 0:03:04. **Hasi**: 00:25:03. **Bukatu**: 00:28:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Alegian telefono bakarra zegoen, albaitariarekoa. Albaitariaren anaia zen telefonista. Telefonista Felipe zuen izena eta itsua zen; gerora, Lucasen koinatu egin zen. Umetan, Lucas ibilia da telefonistak emandako telegramak etxeetara eramaten.

13. Gorputz garbiketa eta "barberiak"

- **Erref**: ALE-004/018
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:28:07. **Bukatu**: 00:29:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Etxean garbiontzi ("palankana") batean garbitzen ziren, "kuarto ilunean". Gainerakoan, larunbatetan ibaira joaten ziren bainatzera. Gizonak astean behin joaten ziren bizarginarengana ("barberira"). Alegian lau bizartegi ziren.

14. 'Brontze' harakina

- **Erref**: ALE-004/019
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:29:44. **Bukatu**: 00:32:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
'Brontze' harakina oso ezaguna zen herrian. Gizon handia eta adarjotzailea zela kontatzen du Lucasek. 'Brontze'ri buruzko pare bat pasadizo kontatzen ditu.

15. 'Brontze' harakina eta haragiaren prezioa

- **Erref**: ALE-004/021
- **Iraupena**: 0:00:41. **Hasi**: 00:32:39. **Bukatu**: 00:33:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
'Brontze' harakina oso ezaguna zen herrian. Gizon handia eta adarjotzailea zen. Umeak harategira enkarguren batekin joaten zirenean adarra jotzen zien, eta, gero, ez zien haragia kobratzen. Haragi kiloak 20 pezetan balio zuen.

16. Aurreneko jornala eta paga

- **Erref**: ALE-004/022
- **Iraupena**: 0:00:48. **Hasi**: 00:33:20. **Bukatu**: 00:34:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
11 urterekin hasi zen lanean, baina ez zuen jornalik irabazten, jan truke izaten zen. Lehenengo jornala: astean 30 duro irabazten zituen. Festetan, egunean erreal bat ematen zien amak. Mutil kozkorretan ez ziren tabernetan ibiltzen.

17. Garai bateko Karmen jaiak

- **Erref**: ALE-004/024
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:34:19. **Bukatu**: 00:36:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Garai bateko Karmen jaiak nolako izaten ziren azaltzen du. Diana, sokamuturra, soinujoleak, pilota partidak, gaueko erromeria... izaten ziren. Goizeko 01:00-01:30ak aldera aguazilak "ronda" egiten zuen tabernak ixteko.

18. Aguazilak, zigorrak eta etxeratzeak

- **Erref**: ALE-004/025
- **Iraupena**: 0:03:11. **Hasi**: 00:36:39. **Bukatu**: 00:39:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Festa egunetan aguazilek "ronda" egiten zuten tabernak ixteko. Norbaitek trastadaren bat edo jarrera desegokiren bat edukiz gero, aguazilek/udalak

zigorra jartzen zion: kaleak garbitzera edota igande arratsaldetan udaletxeko aretoan egotera behartzen zituzten. 13-14 urterekin, festetan hamarretan (musika bukatzen zenean) joaten ziren etxera.

19. Tabernako giroa

- **Erref**: ALE-004/026
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:39:50. **Bukatu**: 00:40:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:
Herriko tabernetako giroa nolakoa zen: porroi bat ardo (litro erdi bat) hartu eta kontuak esanez karta-joan egoten zen jendea. Baso erdia errealean ezagutu du Lucasek.

20. Tolosako Bar Amaian, arrebari laguntzen

- **Erref**: ALE-004/027
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 00:40:30. **Bukatu**: 00:41:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
30 urtean aritu da Lucas Tolosako Bar Amaian arrebari hango lanetan laguntzen, festetan eta igandetan. Plaza Berrian jaiero izaten zen musika. Ardoa, koinaka eta anis eran ohi zuen jendeak.

21. Festetako jatorduak

- **Erref**: ALE-004/028
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:41:12. **Bukatu**: 00:42:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Ospakizun garrantzitsuetan, herriko festetan... zer jaten zen: oilo zopa eta garbantzuak, oiloa menestran edo haragi egosia piperrekin... Postrean, arroz-esnea eta, gainean, kafea anisarekin hartu ohi zen.

22. Soltero-despedida, ezkontza eta eztei-bidaia

- **Erref**: ALE-004/029
- **Iraupena**: 0:02:18. **Hasi**: 00:42:15. **Bukatu**: 00:44:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak

Laburpena:
Lucasen soltero-despedida Alegiako errotan izan zen. Ikaztegietako Pilarikan ezkondu eta Benta Haundin egin zuten bazkaria. Ezkondu ondoren, bost egun egin zituzten Arantzazun. Gogoan ditu soltero-despedidako, ezkon bazkariko eta eztei-bidaiako prezioak.

23. Kaleberako festak

- **Erref**: ALE-004/030
- **Iraupena**: 0:00:45. **Hasi**: 00:44:33. **Bukatu**: 00:45:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:
Kaleberako festen jatorria azaltzen du.

24. Kaleberako zerra

- **Erref**: ALE-004/031
- **Iraupena**: 0:00:28. **Hasi**: 00:45:18. **Bukatu**: 00:45:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Lanbideak » Arotzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak

Laburpena:
Kaleberako Santo Kristo ermita aurrean dagoen lantegia Lucasen familiarena da. Garai batean, aizkorak egiten zituzten lantegi horretak. Gero, Lucasen aitak zerra jarri zuen bertan.

25. Tabernak, bodegoiak eta sagardotegiak

- **Erref**: ALE-004/032
- **Iraupena**: 0:04:08. **Hasi**: 00:45:46. **Bukatu**: 00:49:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
Garai batean Alegian zenbat taberna, bodegoi eta sagardotegi eta non zeuden azaltzen du Lucasek.

26. Taberna giroa eta emakumeak

- **Erref**: ALE-004/033
- **Iraupena**: 0:01:57. **Hasi**: 00:49:54. **Bukatu**: 00:51:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Taberna giroa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Garai batean, jendeak porroi ardoa hartu eta eserita kontuak esaten egoten zen tabernan, ez zen txikiteorik egiten: "gero hasi zen hori". Herriko bi tabernatan jaten ematen zuten, "baina jateko korrientea". Gose garaian, taberna horietako batera kalean harrapatutako katuak eramaten zituzten, eta han modu onean prestatzen zizkien jateko. Emakumeak ez ziren tabernara sartzen. Zigarroa erretzen ere ez zen emakumerik ikusten. Koinaka, anisa eta ardoa izaten ziren tabernako ohiko kontsumizioak.

27. Festetan, hiru-lau taberna postu

- **Erref**: ALE-004/034
- **Iraupena**: 0:00:33. **Hasi**: 00:51:51. **Bukatu**: 00:52:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak

Laburpena:
Herriko festetan hiru-lau taberna postu jartzen ziren kalean. Edatekoa eta pintxoak zerbitzatzen zituzten. Pipar-opilak, txurroak... Dozena txurroa erreal batean saltzen zen.

28. Karamelu postuak

- **Erref**: ALE-004/035
- **Iraupena**: 0:02:43. **Hasi**: 00:52:24. **Bukatu**: 00:55:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Igandetan eta "jai handietan" lau-bost postu egoten ziren plazan karameluak saltzen. Karamelu saltzaileak Tolosatik joaten ziren Alegiara gurpildun karroa hartuta. Karameluak saltzeaz gain, errifak egin eta karameluak zozketatzen ziren postu horietan. Tolosan ere egoten ziren karameluak saltzen zituzten karroak.

29. Arrain saltzaileak

- **Erref**: ALE-004/036
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:55:07. **Bukatu**: 00:55:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:
Martin Pescador 'Txoria' izenez ezagutzen zen legorretar bat egunero joaten zen Alegiara arraina saltzera. Alegiako emakume bat ere arrain saltzen ibiltzen omen zen.

30. Eskola garaia

- **Erref**: ALE-004/038
- **Iraupena**: 0:00:51. **Hasi**: 00:56:56. **Bukatu**: 00:57:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:
Gerra ondorenean, ostegun arratsaldetan jai izaten zuten, baina larunbatean eskolara joan behar izaten zuten. Elur garaian, palak hartu eta bideak garbitzen aritzen ziren mutikoak. Eskolan nolako estufak zauden azaltzen du. Uda partean, basotik egurra ekartzen zenean, egurra txikituta jarri eta ganbaran jaso behar izaten zuten.

31. Auzolana

- **Erref**: ALE-004/039
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 00:57:47. **Bukatu**: 00:58:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
Auzolana nola izaten zen azaltzen du. Jendea basolanak egitera (egurra moztera, basoak garbitzera...) joaten zen. Udalak garrafoi bat ardo ematen zuen lanera joaten zirenentzako. Gero, lanean aritzen zirenei partzela ematen zien handik egurra, garoa... jaso zezaten etxerako.

32. Aita zerratzailea

- **Erref**: ALE-004/040
- **Iraupena**: 0:00:38. **Hasi**: 00:58:44. **Bukatu**: 00:59:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

- Lanbideak » Antzinako lanbideak

Laburpena:
Lucasen aita zerratzailea zen. Kaleberako Santo Kristo ermita aurrean zuten zerratokia. Egurra erosi, bota eta moztu egiten zuten. 14-15 urte zituela hasi zen Lucas baso botatzen.

33. Pilotarako zaletasuna mutikotatik

- **Erref**: ALE-004/042
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 01:02:25. **Bukatu**: 01:03:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Mutikotatik izan du pilotarako zaletasuna. 15 urterekin irabazi zuen aurreneko kanpeonatoa. Etxeko sei anaiak aritzen ziren pilotan. Lau anaiak jokatutako pilota partida bati buruz hitz egiten du.

34. Herriko kartzela

- **Erref**: ALE-004/043
- **Iraupena**: 0:00:39. **Hasi**: 01:03:22. **Bukatu**: 01:04:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:
Udaletxe azpian kartzela txiki bat zegoen. Han sartzen zituzten mozkorrak, borrokan aritzen zirenak... Festetan guardia zibilak ibiltzen ziren herrian.

35. Frontoiak, garbitokia, mataderoa... non ziren

- **Erref**: ALE-004/045
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 01:04:31. **Bukatu**: 01:05:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Frontoiak okupatuta egoten zirenean, ezkaratzean jokatzen zuten pilotan. Alegian frontoiak, garbitokia, mataderoa, pixatokia ("meaderoa")... non ziren azaltzen du.

36. Pilotak egitea

- **Erref**: ALE-004/046
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 01:05:55. **Bukatu**: 01:07:28

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Mutikotan, beraiek egiten zituzten pilotak. Amari ostutako hariaren bat, kanikak, bizikleta kamarak edota "kixki" esaten zioten gomak erabiltzen zituzten pilotak egiteko.

37. "Baratoan" hartutako pilota

- **Erref**: ALE-004/047
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 01:07:28. **Bukatu**: 01:08:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Alegian bazen gizon bat pilotak egin eta alokatzen zituena. "Pilota baratoan hartzea" esaten zioten gizon hari pilota hartzeari. Aukeratutako pilotaren arabera, hainbesteko bat ordaindu behar izaten zuten mutikoek.

38. "Alegiarrak, txintxarritarrak"

- **Erref**: ALE-004/048
- **Iraupena**: 0:02:31. **Hasi**: 01:08:39. **Bukatu**: 01:11:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Alegiari "txintxarri" zergatik esaten zaion azaltzen du Lucasek. Herrian bazen 'Ttanbor' esaten zioten gizon bat zintzarriak egiten zituena. Ezkaratzean aritzen zen zintzarriak egiten. 'Ttanbor'rek egindako "txintxarri" batzuk erakusten ditu Lucasek. Festetan, paperezko zintzarri bat jaisten dute balkoi batetik udaletxera kable baten zintzilikatuta. Festetako azken egunean, erre egiten dute zintzarri hori.

39. Inguruko herrietako ezizenak

- **Erref**: ALE-004/049
- **Iraupena**: 0:00:31. **Hasi**: 01:11:10. **Bukatu**: 01:11:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Gaitzizenak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:
Altzokoei "tipulak" esaten diote. Legorretakoei, "makillarik". Oreindaingoei, "bareak". Amezketakoei, "euliak"

40. Argindarra

- **Erref**: ALE-004/051
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 01:12:13. **Bukatu**: 01:14:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:
Lehen, jendea goiz joaten zen ohera eta goiz jaikitzen zen hurrengo egunean. Etxean bazuten argia. Aldaban, osabarenean ez zen argirik. Alegian bi zentral ziren. Udara partean, egunez ez zen behar adina indar izaten eta gauez aritzen ziren zerratokian lanean.

41. Afizionatu mailako pilotaria

- **Erref**: ALE-004/056
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 01:20:27. **Bukatu**: 01:22:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Pilotari afizionatu moduan hasi zeneko kontuak. Debalde jokatzen zituen partidak. Txapelketa famatuenak Hernanikoa eta Añorgakoa ziren. Txapelketak nola izaten ziren azaltzen du. Hanka-hutsik jokatzeko ohitura zuen Lucasek.

42. Oinetakoak

- **Erref**: ALE-004/057
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 01:22:36. **Bukatu**: 01:23:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:
Etxean ez zen denentzako adina oinetako, eta anaiarekin txandaka ibiltzen zituen alpargatak. Etxean konpontzen zituzten alpartak, alanbrearekin. Mendira joateko abarkak erabiltzen zituzten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-17

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com